

ВЛИЯНИЕ НА КОЗМЕТИЧНИТЕ ПРОДУКТИ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА ПРЕДНАТА ОЧНА ПОВЪРХНОСТ: ПРЕГЛЕД НА РИСКОВЕТЕ И ПРЕПОРЪКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Галина Георгиева, Владислава Йоцова, Цветелина Михова

УС „Медицински оптик“, Медицински колеж – Варна,
Медицински университет – Варна

IMPACT OF COSMETIC PRODUCTS ON THE HEALTH OF THE ANTERIOR OCULAR SURFACE: AN OVERVIEW OF RISKS AND SAFETY RECOMMENDATIONS

Galina Georgieva, Vladislava Yotsova, Tsvetelina Mihova

TS Medical Optician, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Въведение: Жените традиционно използват козметика за околоочната област и процедури за лице, но напоследък все повече мъже също прибягват към разкрасителни процедури като боядисване на вежди, пилинг и масажи за лице. В книгата си „55 причини да обичаме очите“ проф. Групчева подчертава, че в офталмологията нямат значение възраст, пол или социална принадлежност. Медицинските специалисти, занимаващи се с очно здраве, трябва да познават новите модни тенденции и да предоставят адекватна грижа за всички пациенти, като се съобразяват с потенциалните рискове и усложнения. Изследването разглежда декоративната козметика и връзката ѝ с предната очна повърхност, като обръща внимание и на процедурите и продуктите за лице, свързани с офталмологични усложнения.

Цел: Целта е да се систематизират и анализират тенденциите и предпочитанията в употребата на декоративна козметика за очи, както и да се съберат данни за опита, информираността и здравната култура сред медицински и немедицински специалисти.

Материали и методи: Настоящото изследване с учебна цел обхваща две проучвания: а) беседа лице в лице сред работещия персонал на УСБО-БАЛ-Варна и б) анкета, проведена сред студенти и преподаватели от специалността „Медицински козметик“ към Медицински колеж – Варна.

Резултати: Очертава се висока честота на употреба на декоративна козметика за очи на седмична база; възрастово ориентирани предпочитания към групи козметични продукти;

ABSTRACT

Introduction: Women have traditionally used cosmetics for the eye area and facial treatments, but recently, more men are also opting for beauty procedures such as eyebrow coloring, peeling, and facial massages. In her book „55 Reasons to Love Eyes“, Prof. Grupcheva highlights that in ophthalmology, factors such as age, gender, or social status are irrelevant. Medical professionals concerned with eye health must stay updated on the latest fashion trends to provide appropriate care while considering potential risks and complications. This study explores the relationship between decorative cosmetics and the anterior ocular surface, with a focus on procedures and facial products linked to ophthalmic complications.

Aim: This study aims to systematize and analyze trends and preferences in the use of decorative eye cosmetics and to gather data on the experience, awareness, and health literacy of medical and non-medical professionals.

Materials and Methods: This educational study consists of two surveys: (a) face-to-face interviews with the staff of the University Eye Hospital in Varna and (b) a questionnaire distributed to students and faculty from the „Medical Cosmetician“ program at the Medical College – Varna.

Results: The findings reveal a high frequency of weekly decorative eye cosmetic use, age-specific preferences for cosmetic product groups, confirmed complications from cosmetic products and procedures, and satisfactory health awareness among participants.

Conclusion: The study highlights the need to improve health literacy and awareness regarding the visual system among medical and non-medical person-

потвърждават се усложнения от употребата на козметични продукти и процедури за очи и лице; удовлетворителна здравна информираност на участниците.

Заключение: Установи се необходимост от повишаване на здравната култура и информираност относно зрителния анализатор сред медицински и немедицински персонал, сред женската популация и подрастващите посредством информационни кампании.

Ключови думи: декоративна козметика, предна очна повърхност, офталмологични усложнения

ВЪВЕДЕНИЕ

Статистически женската популация в по-голямата си част търси и употребява козметика за околоочната област и козметични процедури за лице, но напоследък се очертава нова тенденция, в която все повече мъже прибегват към подмладяващи и разкрасителни процедури в козметичните центрове, като се подлагат на боядисване и оформяне на посивели вежди, пилинг, масажи за лице и прочие. В последната си книга „55 причини да обичаме очите“ проф. Групчева заявява, че в офталмологията нямат значение възраст, пол, социална принадлежност (2). Поради нарастващата популярност и достъпност на козметичните процедури за лице и околоочна област е важно медицинските специалисти, занимаващи се с очно здраве, да са наясно с техните потенциални рискове, усложнения и неблагоприятни ефекти (1,3).

Докладът на TFOS DEWS II „Епиемия от начина на живот: заболяване на очната повърхност“ разглежда как използването на козметични продукти и процедури за очи е предизвикателство за начина на живот, което може да влоши или да предизвика развитие на заболяване на очната повърхност и аднексите. Така например много съставки на гримове за очи могат да действат като алергени, канцерогенни и ендокринни разрушители, имunosупресивни агенти, мутагени, токсини и/или туморни стимулатори (10). Козметичните продукти и процедури могат да предизвикат негативни ефекти върху очната повърхност, вариращи от лек дискомфорт до състояния, застрашаващи зрението. Усложненията от продуктите за лице и околоочна област могат да бъдат свързани с алергия или токсичност, често дължаща се на парфюмни съставки (7,13). Очните повърхностни ефекти от инъекти-

nel, as well as among women and adolescents, through targeted informational campaigns.

Keywords: decorative cosmetics, anterior ocular surface, ophthalmic complications

рането на ботулинов токсин включват синдром на сухото око, а също и епифора. Неблагоприятни ефекти от процедурите за микропигментация включват патологични процеси или просто лоши козметични резултати (12,11).

Въпреки факта, че козметичните продукти се подлагат на строги тестове, за да се гарантира, че са безопасни за употреба, някои потребители съобщават за лек дискомфорт след прилагането им. Кожни промени като алергичен дерматит са добре известни, но очните промени, свързани с употребата на козметика за очи, не са така добре докладвани и обобщени (5,14). Вследствие многогодишна употреба някои пигментиращи козметични продукти могат да се натрупат в слъзната система и конюнктивата. Но най-често срещаното явление е незабавният дискомфорт в очите след прилагането им (6,9). Промени в слъзния филм и неговата стабилност могат да настъпят скоро след поставянето на грима. Носещите контактни лещи също могат да бъдат засегнати от компрометиране на лещите от употребата на козметични продукти.

Въпреки че милиони от тези процедури се извършват годишно без никакви неблагоприятни ефекти, то съобщенията за усложнения продължават да нарастват. Познаването на възможните неблагоприятни ефекти, свързани с тези подобиения, е особено важно за медицински специалисти по очно здраве и лицензирани козметици. Те трябва да са наясно както с преките, така и с косвените ефекти, които процедурите имат върху очното здраве и зрителната острота (4,8).

Изследването разглежда декоративната козметика и връзката ѝ с предната очна повърхност, като обръща внимание и на процедурите и продуктите за лице, свързани с офталмологични усложнения. И тук отново трябва да се подчертае необходимостта от добри офталмологич-

ни познания на специалисти по очни грижи, медицински кадри в сферата на здравеопазването и практикуващи козметичи, за да бъдат наясно с евентуалните усложнения, които могат да настъпят, т. к. един клиент на козметична услуга може лесно да се превърне в пациент на офталмолог и/или дерматолог.

ЦЕЛ

Целта е да се систематизират и анализират тенденциите и предпочитанията в употребата на декоративна козметика за очи, както и да се съберат данни за опита, информираността и здравната култура сред медицински и немедицински специалисти, очертавайки съвременните течения в проучваната сфера.

МАТЕРИАЛИ

Настоящото изследване обхваща две проучвания: а) беседа лице в лице сред работещия персонал на УСБОБАЛ-Варна и б) анкета, проведена сред студенти и преподаватели от специалността „Медицински козметик“ към Медицински колеж – Варна.

Беседата лице в лице е проведена през м. март 2024 г. на случаен принцип сред практикуващите лекари и друг медицински персонал към УСБОБАЛ-Варна. Интервюираните трябваше да отговорят каква е тяхната първа асоциация, когато чуят думата „козметика“ в съчетание с „ПОП“, като беше възможен повече от един отговор на зададения въпрос. Възрастов диапазон на участниците от 27 до 70-годишна възраст. Участват 5-има лекари и 3-ма души медицински специалисти. Пол: жени - 7, мъже - 1 Средна възраст на участниците: 49 ± 21 .

Анкетното проучване се осъществи през м. април 2024 г. и е проведено сред следните таргетни групи: - 26 студенти от III курс (практикуващи) от специалност „Медицински козметик“ към Медицински колеж – Варна; - 4-ма преподаватели по спец. „Медицинска козметика“ към Медицински колеж – Варна; - 2-ма лекари специалисти по офталмология към МУ-Варна и УСБОБАЛ-Варна; - 4-ма студенти по специалност „Медицински оптик“; - 3-ма студенти от Икономически университет – Варна, избрани на случаен принцип. Общ брой участници: 39 (36 учащи се/практикуващи и 4-ма преподаватели). Разпределение по пол: жени - 97%, мъже - 3%. Средна възраст на участниците: 45 ± 15 .

МЕТОДИ

Историческият метод е използван за преглед, анализ и структуриране на информацията в сферата на козметиката и козметичните подобрения. Разгледани са 25 източника, имащи отношение към темата на изследването. Литературният обзор обхваща период от май 2002-ра до април 2024 г.

Документалният метод обхваща законодателната рамка, уреждаща употребата, етикетирането, химичния състав, както и химичните вещества, които спадат под забрана, ограничение или разрешение при влагането им в козметични продукти. Тук се обръща по-специално внимание на регламентите и директивите на европейската комисия, без да се спираме на българската нормативната база в областта, защото последната е хармонизирана с европейското законодателство в това число и в областта на козметичната индустрия.

Социологически метод: при провеждане на беседата лице в лице данните са събрани лично от главния изследовател. Проведена е в устна форма, на територията на УСБОБАЛ-Варна. Получените данни са обобщени като анонимни. При провеждане на анкетното проучване данните са събрани на терен, на територията на Медицински колеж – Варна, и в сградата на УСБОБАЛ-Варна лично и с помощта на преподавател - титуляр от специалност „Медицински козметик“. Анкетата бе анонимна, предоставена на разположение в писмен вид, структурирана в 19 въпроса, от които 4 отворени, 10 затворени въпроса и 5 въпроса с опция за повече от един отговор.

Статистически метод: данните са обобщени, анализирани и представени под формата на средни стойности, относителни дялове (в проценти). Статистическите данни са обработени чрез MS Office-пакет и извлечени през функциите на Excel.

РЕЗУЛТАТИ

Чрез анкетното проучване беше проведено изследване сред медицински и немедицински персонал и беше проучен техният опит, офталмологични познания и ниво на здравна култура.

Преобладаващият брой медицински специалисти в анкетата предполага добра обща здравна култура. Специалистите - практики по медицинска козметика, се предполага, че трябва да боравят умело с козметични техники, прилагани върху лицето и около зоната на очите, и да са запознати с негативните ефекти от тях, а медицински-

те оптици и лекарите - специализанти по офталмология, се очаква да имат максимално висока компетентност по въпросите на очното здраве, като за всички важи едно - да са в крак с последните тенденции, включително и модни, в изучаваната от тях област.

Установи се че, 65% от анкетираниите са имали макар и „рядко“ дразнене в очите, след употреба на козметичен продукт. Ако към тях прибавим и 5-те процента отговорили с „винаги“, то общият дял на засегнати с усложнения след употреба на козметика за очи възлиза на 70%. След употреба на козметика и козметични процедури за лице делът на случаите на дразнене и парене в окото възлиза на 55%, докато само 35% от анкетираниите съобщават, че са нямали реакции. Ако към негативните 55% добавим 5% алергия и 5% изгаряне, то в обобщение 65% от всички анкетирани са имали един или повече негативни ефекта върху очите след прилагане на козметика и козметични процедури за лице.

Покрай налагащите се тенденции за природосъобразен начин на хранене и живот все по-голяма актуалност придобива темата за био- и веган-козметиката, т. е. какво и с какво качество е продуктът, който слагаме върху кожата си. Това е причината, поради която е включен подобен въпрос в анкетата. Делът на недоволни и неизползвали (21% от анкетираниите) био- и веган-козметика почти се препокрива, движейки се в диапазона между 20% и 30%. Относително по-висок дял се пада на недоволните от тези продукти - около 28% от анкетираниите.

Очертава се висока честота на употреба на декоративна козметика за очи на седмична база; възрастово-ориентирани предпочитания към групи козметични продукти; потвърждават се усложнения от употребата на козметични продукти и процедури за очи и лице; задоволителна здравна информираност на участниците.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Необходимостта от повишаване на здравната култура и информираността относно очното здраве сред медицинския и немедицинския персонал е очевидна. Резултатите показват висока честота на употреба на декоративна козметика и потвърждават наличието на усложнения след употреба на козметични продукти и процедури. Информационни кампании биха били полезни за подобряване на информираността и предпазването от нежелани ефекти върху зрението.

ЛИТЕРАТУРА

1. Вецова, Н., & Златков, Н. (1993). Козметика за всички възрасти. София, Издателство Любимекс.
2. Групчева, Х. (2023). 55 причини да обичате очите. Медицински университет – Варна.
3. Михайлов, П. (1987). Ръководство по медицинска козметика. София, Издателство Медицина и физкултура.
4. Burillon, C., Chiambaretta, F., & Pisella, P. J. (2018). Efficacy and safety of glycyrrhizin 2.5% eye drops in the treatment of moderate dry eye disease: Results from a prospective, open-label pilot study. *Clinical Ophthalmology*, 12, 2629-2636. <https://doi.org/10.2147/OPTH.S186074>
5. Fung, J. F., Sengelmann, R. D., & Kenneally, C. Z. (2002). Chemical injury to the eye from trichloroacetic acid. *Dermatologic Surgery*, 28(7), 609-610. <https://doi.org/10.1046/j.1524-4725.2002.01305.x>
6. Gaspari, M., Rabiee, B., Festok, M., Chaudhry, A., Iacob, C. E., & Chaudhry, I. M. (2022). Papillary conjunctivitis presenting months after permanent eyebrow tattooing. *American Journal of Ophthalmology Case Reports*, 28, 101750. <https://doi.org/10.1016/j.ajoc.2022.101750>
7. Ng, A., Evans, K., North, R. V., Jones, L., & Purslow, C. (2016). Impact of eye cosmetics on the eye, adnexa, and ocular surface. *Eye & Contact Lens: Science & Clinical Practice*, 42(4), 211-220. <https://doi.org/10.1097/ICL.0000000000000181>
8. Sandford, E. C., Muntz, A., & Craig, J. P. (2021). Therapeutic potential of castor oil in managing blepharitis, meibomian gland dysfunction, and dry eye. *Clinical and Experimental Optometry*, 104(3), 315-322. <https://doi.org/10.1111/cxo.13148>
9. Spurr, A., Hanna, N., & Colantonio, S. (2022). Cutaneous sarcoidosis in eyebrows cosmetically pigmented with microblading method: A case report and review of the literature. *SAGE Open Medical Case Reports*, 10, 2050313X221117720. <https://doi.org/10.1177/2050313X221117720>
10. Sullivan, D. A., da Costa, A. X., Del Duca, E., Doll, T., Grupcheva, C. N., Lazreg, S., Liu, S.-H., McGee, S. R., Murthy, R., Narang, P., Ng, A., Nistico, S., O'Dell, L., Roos, J., Shen, J., & Markoulli, M. (2023). TFOS Lifestyle: Impact of cosmetics on the ocular surface. *The Ocular Surface*, 29, 77-130. <https://doi.org/10.1016/j.jtos.2023.04.005>
11. Teixeira, M., de Wachter, L., Ronsyn, E., & Goossens, A. (2006). Contact allergy to paraphenylenediamine in a permanent eyelash dye. *Contact Dermatitis*, 55(2), 92-94. <https://doi.org/10.1111/j.0105-1873.2006.00883.x>
12. Wang, M. T., & Craig, J. P. (2018). Investigating the effect of eye cosmetics on the tear film:

- Current insights. Clinical Optometry, 10, 33-40.
<https://doi.org/10.2147/OPTO.S150926>
13. Yazdani, M., Elgstøen, K. B. P., & Utheim, T. P. (2022). Eye make-up products and dry eye disease: A mini review. Current Eye Research, 47(1), 1–11. <https://doi.org/10.1080/02713683.2021.1966476>
14. Zidi, M., Bourcier, T., Legall, J. C., Touzeau, O., Borderie, V., & Laroche, L. (2002). Brûlure cornéenne acide après peeling du visage [Corneal acid burning after facial peeling]. Journal Français d'Ophtalmologie, 25(5), 509-511.

Цветелина Михова
Медицински колеж – Варна
бул. „Цар Освободител“ 84
Варна, 9000
e-mail: Tsvetelina.Mihova@mu-varna.bg